

Trianon

Megkondultak és elhallgattak a harangok!

Üzentek nekünk.

Trianon, határok, szétszakítottság, veszteség, fájdalom.

Ezek a szavak a magyar emberekben - kiben erősebben, kiben kevésbé, de - összekapcsolódnak.

Így volt ez 100 éve a ránk kényszerített békediktátum aláírását követően, így van ez most is.

Az első világháborút követően néhány nagyhatalmat képviselő ember, térkép fölé hajolva elkezdett vonalakat húzogatni a térképen.

Amikor ezeket a vonalakat meghúzták, nem számítottak egyéni sorsok, történeti-kulturális hagyományok. Nem, vagy csak alig számított a történelmi Magyarország nemzetiségi összetétele, nemzetiségi viszonyai.

Bizony, a döntések akkori alakítói félreértették saját szerepüket, és egy rossz történelmi pillanatban rövidlátó megfontolásaik, érdekeik mentén a győztesek igazságát osztották ki, úgy, hogy új határokat rajzoltak.

Volt peresze mindennek előzménye. Nemcsak az első nagy világháború okozta ellenszenv, és sérelem.

A sérelmek a Kárpát-medence népei között meg-meg jelentek már az I. világháború előtt is.

A következmény ismert.

Világégéshez vezető háborúba bocsátkoztunk, melynek elvesztése a birodalom széteséséhez vezetett, és ennek nyomában hazánk feldarabolhatóvá vált, fel is darabolták.

A felelősség, a személyre szabott felelősség már lényegtelen.

A kérdés az, hogy a fájdalomon túl, a megélt veszteségen túl, mit viszünk magunkkal tovább.

Más népek megvetését, lenézését? Megindultságot vagy akár gyűlöletet?

Vagy pedig felelősséget egymásért?

Értékőrzést, ha kell, és bizony kell, akkor cselekvő módon értékmentést nemzeti kultúránkból, közös örökségünkből?

Tudjuk, a gyűlölet, a félelem, a harag, az emberi agyban noradrenalint, oxitocint és dopamint szabadít fel, amiknek összessége egyfajta kellemes érzést vált ki.

Belegondolni is hátborzongató, hogy ez a fajta állapot egyre inkább rögzülhet, ami után elindul az önpusztító folyamat nemcsak lelkileg, de testileg is beteg lesz a gyűlölködő, haragvó, féltő ember.

Van ennek fokozása?

Sajnos igen, a kollektív gyűlölet.

Veszélyesebb az egyén iránti gyűlölettől, mert látszólag közösséget hoz létre, határozott célt kínál, és egyszerűen rávetíti a felelősséget mindenért a magyarokra, zsidókra, románokra, szerbekre, a sor tetszés szerint folytatható.

Történelmileg traumatizált népek vagyunk. A Trianon előtti Magyarországon élő népek legnagyobb mulasztása, hogy a közös szellemi értékeinkből nem lett közös kincsünk.

De miért nem változtatunk ezen? Miért nem fordulunk egymáshoz?

Miért van az, hogy iskoláinkban nem tanítjuk egymás kultúráját, történelmét?

Miért van az, hogy a 100 évvel ezelőtt húzott fizikai határokat, szellemi értelemben a mai napig is fenntartjuk?

Magyarként itt, a Kárpát-medencében most az a felelősségünk, hogy tudunk-e változni? Tudunk-e egymás felé fordulni?

Tudunk-e változni úgy, hogy nemzeti önazonosságunkból semmit fel nem adva, egymás felé fordulva, és előre tekintve keressük azokat a pontokat, amik összekötnek minket, magyarokat és magyarokat, magyarokat és szerbeket, magyarokat és szlovákokat, magyarokat és románokat, magyarokat és horvátokat, magyarokat és szlovéneket, magyarokat és osztrákokat.

Vannak példák erre?

Igen, például hányan tudják, hogy 1220-ban II. András királyunk és Szent Száva, a szerbek egyházfője úgy kötött békét, hogy előtte nem háborúztak, mondván két keresztény ne ontsa egymás véréét.

Vagy ki tudja, hogy az 1650-es években I. Rákóczi György fejedelem és felesége, Lórántffy Zsuzsanna iskolákat alapít és bibliát fordíttat a románságnak?

És Szentendre maga nem ilyen példa?

A szentendreiség, amire oly büszkék vagyunk nem ilyen lelkületű?

Hiszen együtt élt itt katolikus, protestáns, pravoszláv, és zsidó. Együtt élt itt magyar, szerb, horvát, dalmát, szlovák, görög, német és bolgár.

A félelem, a gyűlölet, a harag határokat épít emberek, népek között.

Ne hagyjuk ezt folytatódni, bontsuk le a határokat szó szerint és lelki értelemben is.

A szeretet határokat bont le emberek és népek között, ezt erősítsük, ezt ápoljuk.

Ezért fontos magyarként, hogy például szabadon, útlevél nélkül utazhatunk a Felvidékbe, Erdélybe és reméljük, nemsokára a Vajdaságba is.

Az Európai Unió nekünk többet jelent egyszerű gazdasági társulásnál, lehetőség az élő kapcsolattartásra a külhoni magyarsággal.

A koronavírus-járvány idején fogalmazták meg többen, hogy ez a világ már nem lesz ugyanaz, mint előtte volt.

Legyen valóban így!

Tudjunk megbocsájtani egymásnak emberként és tudjunk megbocsájtani egymásnak népként, továbbá tudjuk tisztelni egymást.

Keresztény, hitben élő emberként úgy hiszem és gondolom, hogy erre magunktól, saját erőnkből képtelenek vagyunk, de bennünk van a lehetőség, ezért kérjük a világ Teremtőjét, tegyen képpé erre minket, és legyen a Kárpát-medence a békesség, a szeretet helye, legyen városunk Szent-Endre, azaz Istennek kiválasztott, félretett! Mert ezt jelenti a szent.

Legyen Szent-Endre a békesség, az elfogadás, az összetartozás és a közös építkezés városa, mint nem egyszer a múltban, így a jelenben és a jövőben is!
Köszönöm, hogy meghallgattak.